Financiële problematiek 1Enschede

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op uw verzoek volgen hieronder bevindingen over de financiële positie van 1Enschede naar de stand van 25 november 2025. Op maandag 22 november heeft een gesprek plaatsgevonden waarbij enkele vertegenwoordigers van uw raad, de ambtelijke organisatie, 1Enschede[1] en de griffie aanwezig waren. De vragen die daar aan de orde zijn gesteld zijn verwerkt in deze notitie van bevindingen.

1 De vragen

Inhoudelijk liggen er twee vragen voor rondom de financiële positie van 1Enschede. Ten eerste een verzoek om ondersteuning voor de verliezen die mede als gevolg van covid19 in 2020 zijn ontstaan. Ten tweede een verzoek om een structurele oplossing voor de bekostiging van de lokale omroep. Ten derde het vraagstuk van overbrugging in 2022 voorafgaand aan een structurele oplossing zoals besproken in de begrotingsraad van november 2021. De tweede vraag vergt een goed onderbouwde politieke afweging. Daarvoor is nodig dat er een onderbouwing komt van de maatschappelijke toegevoegde waarde van 1Enschede waarbij ook indirecte effecten zoals bijvoorbeeld opleidingscentrum en doorwerking van reportages naar andere media in beeld zijn. Dat is op korte termijn niet realiseerbaar. In de aanbevelingen zijn hier suggesties voor gedaan.

De eerste en derde vraag: het verzoek om ondersteuning voor verliezen in 2020 en een overbrugging in 2022 is hieronder nader uitgewerkt. Ook dat leidt tot aanbevelingen voor uw raad.

2 De feiten

Hieronder puntsgewijs de bevindingen uit de beschikbaar gestelde documenten, waar nodig voorzien van toelichting.

1. In 2020 heeft 1Enschede een verlies van ca. € 165.000 geleden.
2. De subsidiebijdrage van de gemeente Enschede bleef stabiel op € 100.000.
3. De huisvestingskosten van 1Enschede zijn op jaarbasis ongeveer € 100.000.
4. De omzet uit opdrachten van de gemeente Enschede halveerde naar ca. € 50.000.
5. De omzet uit reclame's en coproducties is in 2020 met ca. € 90.000 ongeveer 25% van het niveau van 2017 en iets meer dan de helft van het niveau van 2019. In 2019 en 2020 is dat deels gecompenseerd met tijdelijke subsidies van de Stichting voor de Journalistiek.
6. Het wegvallen van omzet uit reclame en coproducties in 2019 leidde tot een verlies van ca € 200.000.
7. 1Enschede heeft in 2020 en in 2019 bijgestuurd door de loonkosten te verlagen. Ten opzichte van 2018 liggen loonkosten in 2020 ca 30% lager.
8. 1Enschede geeft aan dat de gemeente Enschede ca € 10.000 *minder* subsidie beschikbaar stelt dan volgens de normen uit het gemeentefonds beschikbaar zou zijn. Dit in tegenstelling tot wat in het dictum van een concept amendement Versteeg cs is vermeld, waarin staat dat de gemeente meer zou betalen.

[1] Statutair heet de organisatie Stichting Omroep Enschede en gebruikt richting het publiek de merknaam 1Twente Enschede. Voor de samenwerking met andere omroepen in Twente wordt de overkoepelende naam 1Twente (zonder stadsvermelding) gebruikt. Maar het gaat in dit advies dus specifiek over de Enschedese omroep.

9. Het negatieve eigen vermogen is eind 2020 € 450.000, vooral veroorzaakt door de financiële resulaten 2019 en 2020. In de afgelopen 5 jaar is het eigen vermogen altijd negatief geweest.
10. Op middellange termijn, eind 2026, is herfinanciering van de langlopende lening van € 250.000 nodig tenzij 1Enschede alsnog in staat is geldmiddelen vrij te maken om eerder af te lossen.
11. De gemeente Enschede staat garant voor de lening van € 250.000.
12. Voorlopige cijfers 2021 laten een licht positief resultaat zien, volgens de toelichting van 1Enschede vooral veroorzaakt door een aantal eenmalige projecten die voor extra omzet zorgen en de omzetting van een lening van de Stichting voor de Journalistiek in een subsidie. De waarde van de opdrachten van de gemeente Enschede nam iets toe, maar zijn niet op het niveau van voor 2020. Er is wel wat landelijke coronasteun ontvangen (€ 26.000), maar op het geheel is dat een beperkt bedrag.
13. De direct opeisbare schulden eind november 2021 omvatten vier posten van samen € 170.000. De overige kortlopende schulden hebben betrekking op nog niet afgeronde opdrachten en zijn daarmee vanuit een positie van direct benodigd kasgeld minder van belang.
14. In de mondelinge toelichting van 1Enschede op 22 november bleek dat eind 2022 een advies van de gemeenteraadnodig is voor een nieuwe gunning van de zendmachtiging voor een periode van 5 jaar.
15. Uit de mailwisseling met 1Enschede blijkt dat in 2022 geen projecten doorlopen of gaan starten. Dat betekent waarschijnlijk dat de baten tegenvallen en een nieuw risico op een negatief resultaat ontstaat.
16. Uit de meerjarenbegroting die door 1Enschede is ingediend is af te leiden dat met opdrachten en doorbelastingen ongeveer € 200.000 baten zijn te realiseren. Daar komt dan de nu bestaande subsidie van de gemeente Enschede van € 110.000 bij. Alle overige subsidiebedragen zijn op dit moment onzeker.
17. Terugblikkend zijn de personeelslasten om en nabij € 400.000 geweest, de huisvestingslasten € 100.000, de directe lasten ten behoeve van de uitzendingen circa € 150.000 en de overige lasten ca € 100.000. Dit lastenniveau lijkt daarmee ongeveer noodzakelijk te zijn om uitzendingen te verzorgen en liggen onder het niveau van de ambities van 1Enschede. Hierbij past de opmerking dat 1Enschede in de toelichting op de meerjarenbegroting aangeeft dat de loonsom onder de marktconforme loonsom ligt.
18. In 2022 ontstaat op basis van het kostenniveau in het verleden en de redelijkerwijs te verwachten baten per saldo een gat in de begroting van ca. € 450.000. Mocht de subsidieaanvraag bij de provincie Overijssel succesvol zijn, dan resteert nog een tekort van € 250.000 en is er geen ruimte om het eigen vermogen weer om te buigen naar een positief eigen vermogen.

3 Aanbevelingen

Het is aan u als raad om keuzes te maken en zo nodig het college van B&W te vragen om 1Enschede in stand te houden. U heeft eerder aangegeven om 1Enschede in stand te willen houden totdat een besluit over een structurele oplossing voorligt. De politieke overwegingen zijn aan u. Gegeven de feiten en de voorliggende vragen is de volgende denkrichting mogelijk:

1. Ten aanzien van het verzoek om een eenmalige bijdrage van €100.000 o de verliezen uit 2020 af te dekken:
    a. Er lijkt geen aanleiding te zijn om direct in 2021 kasgeld beschikbaar te stellen om schulden te betalen. Dat betekent dat een amendement voor een begrotingswijzinging voor het jaar 2021 minder voor de hand ligt.
    b. Een amendement waarin u het college vraagt een eenmalige bijdrage van € 100.000 ten laste van het jaar 2022 te verstrekken past wel. In de overwegingen zou een verwijzing naar de begrotingsbehandeling 2022 daarbij passen om te voorkomen dat een procedurediscussie kan ontstaan over het gebruikelijke proces van integrale afweging bij de zomernota. Het directe resultaat is voldoende kasgeld om kortlopende schulden te betalen en een afbouw van het negatief eigen vermogen.

2. Ten aanzien van de vraag naar een structurele oplossing.
   a. Hier is een amendement de minder geschikte oplossing, tenzij u een meerderheid weet te vinden voor een structurele gemeentelijke bijdrage van € 400.000.
   b. Een motie waarin u het college vraagt om een onderzoek naar de maatschappelijke toegevoegde waarde van 1Enschede uit te voeren is wel denkbaar. Die motie zou dan twee elementen kunnen bevatten. Ten eerste het tijdpad – voor de financiële foto 2022 - en de inhoud van de onderzoeksopdracht waarbij media-deskundigheid een rol zou moeten spelen. Dit onderzoek kan ook bijdragen aan de onderbouwing van het advies voor verlenging van de zendmachtiging. Ten tweede een oproep aan de toekomstige college-onderhandelaars om keuzes voor de lokale media-infrastructuur in hun overwegingen mee te nemen.
3. Ten aanzien van de vraag over overbrugging in 2022:
   a. Gegeven de te verwachten omzet en subsidies ontstaat in 2022, rekening houdend met het patroon van lasten in de afgelopen jaren, een tekort van € 250.000 - € 450.000, afhankelijk van een eventuele provinciale subsidie.
   b. Uitgangspunt nu is dat 1Enschede € 400.000 subsidie van de gemeente Enschede vraagt voor 2022. Dat is € 290.000 meer dan de huidige toezeggingen.
   c. De extra subsidie van de gemeente Enschede is toereikend wanneer ook de beoogde provinciale subsidie is toegekend.
   d. Gegeven uitspraken van uw raad om 1Enschede in afwachting van een structurele oplossing in stand te houden kunt u ook hiervoor via een amendement een wijziging op de begroting van de gemeente Enschede doorvoeren.
   e. In het dictum is daarbij aandacht nodig voor de financiële doorwerking van de uitkomsten van een onderzoek naar de maatschappelijke toegevoegde waarde van 1Enschede.